

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Λογιστική

ΤΟΜΟΣ Α

Χρηματοοικονομική Λογιστική

Θ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Χρηματοοικονομική Λογιστική

Copyright © 2002
Για την Ελλάδα και όλο τον κόσμο
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Οδός Παπαφλέσσα & Υψηλάντη, 26222 Πάτρα
Τηλ.: (0610) 314094, 314206, Φαξ: (0610) 317244

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

του Τόμου

Χρηματοοικονομική Δογιστική

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος της Θεματικής Ενότητας
Φραγκίσκος Μπατζιάς

Επιστημονικός Επιμελητής του Τόμου
Δημήτριος Σιδηράς

Συγγραφή
Θεοφάνης Καραγιώργος

Κριτική Ανάγνωση
Ιωάννης Πάγγειος

Επιμέλεια στη Μέθοδο της Εκπαίδευσης από Απόσταση
Φραγκίσκος Μπατζιάς

Γλωσσική Επιμέλεια
Ελένη Οργανοπούλου

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Κ. Πλέτσας - Ζ. Κάρδαρη Ο.Ε.

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Κ. Πλέτσας - Ζ. Κάρδαρη Ο.Ε.

Συντονισμός ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού
και γενική επιμέλεια των εκδόσεων

ΟΜΑΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΑΠ/1997-2002

ISBN: 960-538-443-4

*Σύμφωνα με το Ν. 2121/1993
απαγορεύεται η συνολική ή αποσπασματική
αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του
με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την άδεια του εκδότη.*

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Λογιστική

ΤΟΜΟΣ Α

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή στη Θεματική Ενότητα	15
--------------------------------------	-----------

Φρ. Μπατζιάς

Πρόλογος	20
-----------------	-----------

Θ. Καραγιώργος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πάγιο ενεργητικό	23
-------------------------	-----------

Σκοπός 23

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα 23

Έννοιες-Κλειδιά 23

Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....24

Ενότητα 1.1

Κατηγορίες πάγιων περιουσιακών στοιχείων 25

1.1.1 Εισαγωγή 25

1.1.2 Ενσώματα πάγια στοιχεία 25

1.1.3 Ασώματα πάγια και έξοδα πολυετούς απόσβεσης.....25

1.1.4 Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.....26

Ενότητα 1.2

Αποσβέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων 27

1.2.1 Εισαγωγή 27

1.2.2 Κόστος κτήσεως 28

1.2.3 Ωφέλιμη ζωή.....29

1.2.4 Υπολειμματική αξία 29

1.2.5 Αποσβεστέα αξία.....	30
1.2.6 Μέθοδοι αποσβέσεων	30
1.2.7 Λογιστική απεικόνιση των αποσβέσεων	37
1.2.8 Φορολογική αντιμετώπιση των αποσβέσεων	43
Σύνοψη	45
Παράρτημα	46
Βιβλιογραφία.....	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αποθέματα 51

Σκοπός	51
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	51
Έννοιες-Κλειδιά	51
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	52

Ενότητα 2.1

Κατηγορίες αποθεμάτων	53
2.1.1 Εισαγωγή.....	53

Ενότητα 2.2

Κόστος κτήσεως αποθεμάτων	56
2.2.1 Εισαγωγή.....	56
2.2.2 Επιστροφές αγορών	57
2.2.3 Εκπτώσεις αγορών	57
2.2.4 Εγγραφές τέλους χρήσης	58

Ενότητα 2.3

Έσοδα από πωλήσεις	62
2.3.1 Εισαγωγή	62
2.3.2 Επιστροφές πωλήσεων.....	63
2.3.3 Εκπτώσεις πωλήσεων.....	64
2.3.4 Εγγραφές τέλους χρήσης	64

Ενότητα 2.4

Αποτίμηση αποθεμάτων	68
2.4.1 Εισαγωγή.....	68
2.4.2 Αποτίμηση της τιμής κτήσεως των αποθεμάτων	68
2.4.3 Αποτίμηση στην τρέχουσα τιμή	77
2.4.4 Αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κτήσεως και τρέχουσας	78
Σύνοψη	84
Παράρτημα	85
Βιβλιογραφία	88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Απαιτήσεις 89

Σκοπός	89
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	89
Έννοιες-Κλειδιά	89
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	90

Ενότητα 3.1

Πελάτες	91
3.1.1 Εισαγωγή	91
3.1.2 Πελάτες εσωτερικού	91
3.1.3 Πελάτες εξωτερικού	92
3.1.4 Προκαταβολές πελατών.....	93
3.1.5 Επισφαλείς πελάτες	95

Ενότητα 3.2

Γραμμάτια εισπρακτέα – Συναλλαγματικές εισπρακτέες	101
3.2.1 Εισαγωγή	101
3.2.2 Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	102
3.2.3 Γραμμάτια στις τράπεζες για είσπραξη.....	104
3.2.4 Γραμμάτια στις τράπεζες σε εγγύηση	105
3.2.5 Γραμμάτια σε καθυστέρηση	106
3.2.6 Γραμμάτια μεταβιβασμένα σε τρίτους.....	107
3.2.7 Γραμμάτια προεξοφληθέντα	109

3.2.8 Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων	110
3.2.9 Γραμμάτια εισπρακτέα σε ξένο νόμισμα (Ξ.Ν.).....	114
Ενότητα 3.3	
Παραγγελίες στο εξωτερικό	116
3.3.1 Εισαγωγή	116
Ενότητα 3.4	
Χρεώστες διάφοροι	118
3.4.1 Εισαγωγή	118
3.4.2 Προκαταβολές προσωπικού	118
3.4.3 Δάνεια προσωπικού	119
3.4.4 Δοσοληπτικός λογαριασμός εταιρών ή ατομικός λογαριασμός επιχειρηματία	119
Ενότητα 3.5	
Χρεόγραφα	121
3.5.1 Εισαγωγή	121
3.5.2 Αποτίμηση χρεογράφων	122
Ενότητα 3.6	
Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων	123
3.6.1 Εισαγωγή	123
3.6.2 Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	123
Ενότητα 3.7	
Χρηματικά διαθέσιμα	125
3.7.1 Εισαγωγή	125
3.7.2 Ταμείο.....	125
3.7.3 Ληγμένα τοκομερίδια προς είσπραξη	126
3.7.4 Καταθέσεις όψεως σε €.....	127
3.7.5 Καταθέσεις προθεσμίας σε €.....	128
Σύνοψη	129
Παράρτημα	130
Βιβλιογραφία.....	133

Ίδια κεφάλαια	135
Σκοπός	135
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	135
Έννοιες-Κλειδιά	135
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	136
Ενότητα 4.1	
Κεφάλαιο	137
4.1.1 Εισαγωγή	137
4.1.2 Μετοχικό κεφάλαιο	137
4.1.3 Εταιρικό κεφάλαιο	139
4.1.4 Κεφάλαιο ατομικών επιχειρήσεων	139
Ενότητα 4.2	
Αποθεματικά – Διαφορές αναπροσαρμογής – Επιχορηγήσεις επενδύσεων	140
4.2.1 Εισαγωγή	140
4.2.2 Καταβεβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	140
4.2.3 Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	140
4.2.4 Τακτικό αποθεματικό.....	141
4.2.5 Αποθεματικά καταστατικού	141
4.2.6 Ειδικά αποθεματικά	141
4.2.7 Έκτακτα αποθεματικά.....	141
4.2.8 Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	142
4.2.9 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων	142
4.2.10 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	142
4.2.11 Επιχορηγήσεις πάγιων επενδύσεων	144
Ενότητα 4.3	
Αποτελέσματα εις νέο	146
4.3.1 Εισαγωγή	146
4.3.2 Υπόλοιπο κερδών εις νέο	146
4.3.3 Υπόλοιπο ζημιών χρήσης εις νέο	146
4.3.4 Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων.....	147

	Ενότητα 4.4
Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου.....	149
	Ενότητα 4.5
Προβλέψεις	151
4.5.1 Εισαγωγή	151
4.5.2 Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	151
4.5.3 Προβλέψεις απαξιώσεων και υποτιμήσεων πάγιων στοιχείων	153
4.5.4 Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	153
Σύνοψη.....	154
Παράρτημα	155
Βιβλιογραφία.....	156

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ξένα κεφάλαια	157
Σκοπός.....	157
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	157
Έννοιες-Κλειδιά	157
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	158
	Ενότητα 5.1
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	159
5.1.1 Εισαγωγή	159
5.1.2 Ομολογιακά δάνεια σε € (μη) μετατρέψιμα σε μετοχές	159
5.1.3 Τράπεζες – Λογαριασμοί μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σε €.....	160
5.1.4 Γραμμάτια πληρωτέα σε €.....	161
5.1.5 Ελληνικό Δημόσιο (οφειλόμενοι φόροι) – Ασφαλιστικοί οργανισμοί.....	161
	Ενότητα 5.2
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	163
5.2.1 Εισαγωγή	163
5.2.2 Προμηθευτές.....	163
5.2.3 Γραμμάτια πληρωτέα	164
5.2.4 Τράπεζες – Λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	168

5.2.5 Πιστωτές διάφοροι	172
5.2.6 Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	172
5.2.7 Ασφαλιστικοί οργανισμοί.....	176
5.2.8 Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	176
Σύνοψη	178
Παράρτημα	179
Βιβλιογραφία	180

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Λογαριασμοί τάξεως 181

Σκοπός	181
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	181
Έννοιες-Κλειδιά	181
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	181

Ενότητα 6.1

Λογαριασμοί τάξεως ξένων περιουσιακών στοιχείων	182
--	------------

Ενότητα 6.2

Λογαριασμοί τάξεως αμοτεροβαρών συμβάσεων	185
--	------------

Ενότητα 6.3

Λογαριασμοί τάξεως προγραμμάτων οικονομικής δράσης της επιχείρησης	188
Σύνοψη	190
Παράρτημα	191
Βιβλιογραφία	192

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Λογιστικά σφάλματα 193

Σκοπός	193
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	193
Έννοιες-Κλειδιά	193
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	193

Ενότητα 7.1

Κατηγορίες και διόρθωση λογιστικών σφαλμάτων	194
7.1.1 Εισαγωγή	194
7.1.2 Σφάλματα ημερολογίου	194
7.1.3 Σφάλματα καθολικού ή καθολικών.....	198
7.1.4 Σφάλματα ισοζυγίου.....	199
Σύνοψη	200
Παράρτημα	201
Βιβλιογραφία.....	202
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη του Τόμου	203